

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 111/21
Люксембург, 22 юни 2021 г.

Решение по дело C-719/19
Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Гражданинът на Съюза, адресат на решение за експулсиране, може да се ползва от ново право на пребиваване на територията на приемащата държава членка едва след като реално и ефективно е престанал да пребивава на тази територия

Всъщност това решение за експулсиране не е изцяло изпълнено със самия факт, че този гражданин на Съюза физически е напуснал посочената територия в срока, определен от това решение за доброволното му напускане

С решение от 1 юни 2018 г. Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (държавен секретар по въпросите на правосъдието и сигурността, Нидерландия, наричан по-нататък „държавният секретар“) приема, че FS, полски гражданин, пребивава незаконно на територията на Нидерландия, тъй като вече не отговаря на условията по член 7 от Директива 2004/38¹, отнасящ се до правото на пребиваване за повече от три месеца, и разпорежда това лице да напусне територията на Нидерландия. С решение от 25 септември 2018 г. (наричано по-нататък „решението за експулсиране“) държавният секретар отхвърля като неоснователна жалбата по административен ред, подадена от FS срещу предходното решение. Той определя четиринадесетичен срок за доброволно напускане, който изтича на 23 октомври 2018 г. и след който FS може да бъде принудително изведен поради незаконното си пребиваване.

FS във всички случаи е напуснал Нидерландия най-късно на 23 октомври 2018 г., понеже на тази дата е задържан от германската полиция за кражба от магазин. FS заявява, че пребивава в Германия, близо до нидерландската граница. Той посочва също, че поради зависимостта си от марихуаната пътува ежедневно до Нидерландия, за да си купува. На 22 ноември 2018 г. той е задържан в супермаркет в Нидерландия за кражба. След като е арестуван и му е наложена мярка за полицейско задържане, държавният секретар решава да постанови по отношение на FS административно задържане с цел експулсирането му в неговата страна на произход. Това решение е мотивирано с опасността FS да се отклони от контрола върху чужденците и да избегне или възпрепятства подготовката за неговото отпътуване или процедурата за експулсирането му от страната.

С решение от 7 декември 2018 г. Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Groningen (първоинстанционен съд Хага, заседаващ в Грьонинген, Нидерландия) отхвърля като неоснователна жалбата на FS срещу решението за задържане. FS обжалва това съдебно решение пред Raad van State (Държавен съвет, Нидерландия), запитващата юрисдикция. Тази юрисдикция отбелязва, че решението за експулсиране, прието по отношение на FS, е решение за експулсиране по смисъла на член 15 от Директивата за пребиваването². Според

¹ Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕО) № 1612/68 и отменяща директиви 64/221/ЕО, 68/360/ЕО, 72/194/ЕО, 73/148/ЕО, 75/34/ЕО, 75/35/ЕО, 90/364/ЕО, 90/365/ЕО и 93/96/ЕО (ОВ L 158, 2004 г., стр. 77; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 56, наричана по-нататък „Директивата за пребиваването“).

² Тази разпоредба по-специално предвижда, че някои процедури, предвидени в глава VI („Ограничения на правото на влизане и на правото на пребиваване на основания, свързани с обществения ред, обществената сигурност или общественото здраве“) от същата директива — процедурите, предвидени в членове 30 и 31 — се

същата юрисдикция въпросът дали FS е бил законосъобразно задържан, след като се е върнал в Нидерландия, зависи от това дали към датата на това задържане той отново има право на пребиваване. Съответно от Съда е поискано да се произнесе по обстоятелствата, при които гражданин на Съюза, адресат на решение за експулсиране, което е прието на основания, различни от обществения ред, обществената сигурност или общественото здраве, може да се позове на ново право на пребиваване в приемащата държава членка.

С решението си, постановено от големия състав, Съдът приема, че решението за експулсиране на гражданин на Съюза от територията на приемащата държава членка, прието въз основа на член 15, параграф 1 от Директивата за пребиваването, по съображение, че този гражданин на Съюза повече няма право на временно пребиваване на тази територия съгласно цитираната директива, не е изцяло изпълнено със самия факт, че посоченият гражданин на Съюза физически е напуснал въпросната територия в срока, който това решение за експулсиране определя за доброволното му напускане. В допълнение Съдът посочва, че за да се ползва от ново право на пребиваване на основание член 6, параграф 1 от посочената директива на същата територия, гражданинът на Съюза, адресат на такова решение за експулсиране, трябва не само физически да е напуснал територията на приемащата държава членка, но и да е престанал реално и ефективно да пребивава там, така че когато той се върне на посочената територия няма как да се счита, че неговото пребиваване всъщност е продължение на предходното му пребиваване на същата територия.

Съображения на Съда

За да стигне до този извод Съдът, на първо място, проверява дали самото физическо напускане от гражданина на Съюза на приемащата държава членка е достатъчно, за да може решението за експулсиране, прието по отношение на него въз основа на член 15, параграф 1 от Директивата за пребиваването, да се счита за изцяло изпълнено. В тази насока Съдът отбелязва, че действието във времето на това решение за експулсиране не е изяснено в текста на тази директива. По-нататък, като отчита целта на посочената разпоредба и нейния контекст, както и целта на тази директива, Съдът отбелязва, че предоставената на приемащата държава членка възможност да изведе гражданина на Съюза, който вече не пребивава законно на нейна територия, е съзвучие със специфичната цел на Директивата за пребиваването — да не се допусне гражданите на Съюза и членовете на техните семейства да се превърнат в неприемлива тежест за системата за социално подпомагане на приемащата държава членка по време на временното им пребиваване. Съдът също така посочва, че тълкуването в смисъл, че самото физическо напускане на гражданина на Съюза е достатъчно за изпълнението на решение за експулсиране, би позволило на това лице да се позовава на множество последователни временни пребивавания в дадена държава членка, за да пребивава на практика постоянно в нея, дори да не отговаря на предвидените в Директивата за пребиваването условия за право на постоянно пребиваване. Според Съда подобно тълкуване не би било съгласувано с цялостния контекст на Директивата за пребиваването, която предвижда поетапна система относно правото на пребиваване в приемащата държава членка, която води до правото на постоянно пребиваване.

По-нататък, за Съда предоставянето на минимален едномесечен срок, считано от уведомяването за решението за експулсиране, за да бъде изпълнено това решение³, доколкото този срок позволява по-специално на съответния гражданин да подготви отпътуването си, подкрепя тълкуването на член 15, параграф 1 от Директивата за пребиваването в смисъл, че изпълнението на решение за експулсиране става факт, когато този гражданин реално и ефективно престане да пребивава на тази територия.

прилагат по аналогия за всички решения, ограничаващи свободното движение на граждани на Съюза и на членове на техните семейства от съображения, различни от тези, свързани с обществения ред, обществената сигурност или общественото здраве.

³ Предвиден в член 30, параграф 3 от Директивата за пребиваването и приложим по аналогия към решението, прието на основание член 15 от тази директива.

На второ място, Съдът дава полезни насоки на запитващата юрисдикция, за да може тя да провери, въз основа на цялостна преценка на всички обстоятелства по спора, поставен за разглеждане пред нея, дали съответният гражданин на Съюза реално и ефективно е престанал да пребивава на територията на приемащата държава членка, така че решението за експулсиране, чийто адресат е той, да е изцяло изпълнено. Във връзка с това Съдът най-напред посочва, че ако за този гражданин се изисква във всички случаи да отсъства от приемащата държава членка за някакъв минимален период, например тримесечен, за да може да се позове на ново право на пребиваване в държава членка по силата на член 6, параграф 1 от тази директива, това би обвързало упражняването на посоченото основно право с ограничение, което не е предвидено нито от Договорите, нито от цитираната директива. Продължителността на периода, който това лице е прекарало извън територията на приемащата държава членка след приетото по отношение на него решение за експулсиране, все пак може да има известно значение, защото колкото по-дълго заинтересованото лице отсъства от територията на приемащата държава членка, толкова по-убедително това свидетелства, че пребиваването му е реално и ефективно прекратено. Впрочем сред другите полезни насоки, дадени от Съда, е подчертаната от него важност на всички обстоятелства, които са белег за прекъсване на връзките между съответния гражданин на Съюза и приемащата държава членка, като прекратяването на договор за наем или преместването. Съдът уточнява, че релевантността на тези обстоятелства трябва да бъде преценена от компетентния национален орган през призмата на всички конкретни обстоятелства, които характеризират особеното положение на съответния гражданин на Съюза.

На последно място, Съдът уточнява последиците от неизпълнението на решение за експулсиране. В този аспект Съдът посочва, че ако от такава проверка се окаже, че гражданинът на Съюза не е престанал реално и ефективно да пребивава временно на територията на приемащата държава членка, тази държава членка не е длъжна да приеме ново решение за експулсиране въз основа на същите факти, довели до вече приетото решение за експулсиране на този гражданин, а може да се обоснове с последното решение, за да го задължи да напусне територията ѝ. Съдът обаче уточнява, че съществена промяна на обстоятелства, която би позволила на гражданина на Съюза да отговори на условията, предвидени в член 7 от Директивата за пребиваването във връзка с правото на пребиваване за повече от три месеца, би лишила изобщо от действие решението за експулсиране, чийто адресат е той, и независимо от неизпълнението на това решение би наложила пребиваването на това лице на територията на съответната държава членка да се счита за законно. Що се отнася до възможността държавата членка да провери дали решението за експулсиране е изцяло изпълнено, независимо от наложените от правото на Съюза ограничения за такива проверки, някои разпоредби на Директивата за пребиваването имат за цел да позволят на приемащата държава членка да следи временното пребиваване на нейна територия на гражданите на други държави членки да се осъществява в съответствие с тази директива⁴. Накрая, Съдът отбелязва, че решението за експулсиране, прието по отношение на гражданин на Съюза на основание член 15, параграф 1 от Директивата за пребиваването, не може да бъде противопоставено на този гражданин, когато на основание член 5 от споменатата директива, в който е предвидено правото на влизане на територията на приемащата държава членка, той отива конкретно в тази територия за цели, различни от пребиваване там.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда.

⁴ Това важи по-специално за член 5, параграф 5 от Директивата за пребиваването, съгласно който държавата членка може да изиска от заинтересованото лице да докладва за присъствието си на нейна територия в рамките на разумен и недискриминационен срок, а неспазването на последното изискване може, също както неспазването на изискването за регистрация, да доведе до налагане на съразмерна и недискриминационна санкция.

Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст](#) на съдебното решение се публикува на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293